

Ontwikkelingen Pensioenfonds Campina: Presentatie aan leden van de VGC

20 april 2023

Agenda

1. Bestuur, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht
2. Kenmerken pensioenfonds en deelnemersbestand
3. Ontwikkeling financiële positie en beleggingen
4. Juridische procedure
5. Prijsinflatie en toeslagen
6. Wet toekomst pensioenen en toekomstvisie
7. Vragen?

1. Bestuur, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht

Bestuur

Het bestuur bestaat uit:

Werknemers:	Jan Adriaans	Secretaris
	Stephan de Haes	
Werkgevers:	Mirjam van der Molen	
	<i>Vacature</i>	
Pensioengerechtigden:	Robbert Rothkrantz	
	Els Janssen	
	Rien van Berkel	
	Martien van den Hoven	Voorzitter

Intern toezicht

Het **verantwoordingsorgaan** vertegenwoordigt de deelnemers:

Werknemers:	Henri van Ruremonde	Secretaris
Werkgevers:	Suzanne van Noppen	
Pensioengerechtigden:	Stanny Buddingh'	
	Frank Termote	
	Cees Verstijnen	Voorzitter

De **raad van toezicht** bestaat uit drie onafhankelijke personen:

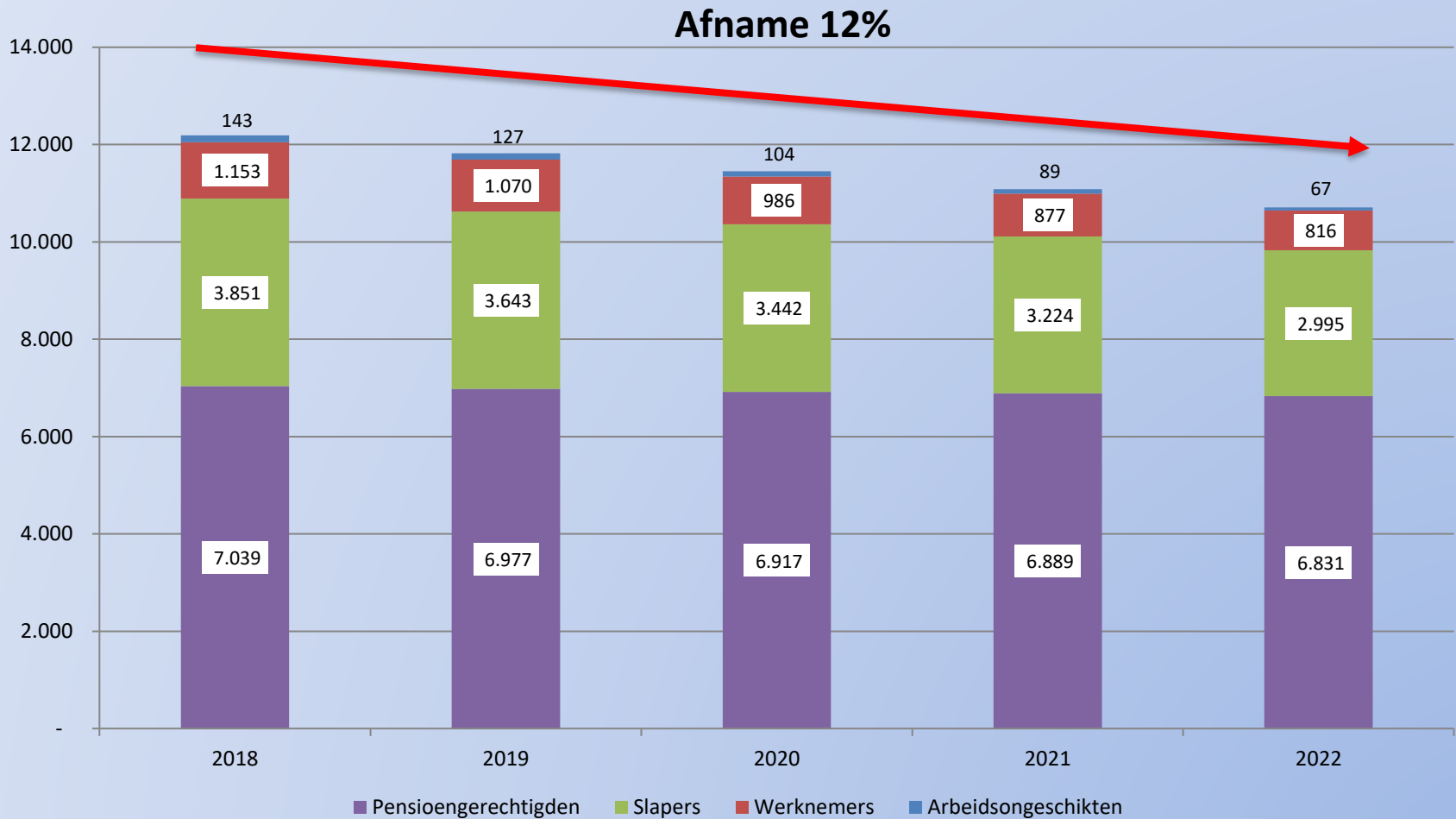
	Jeroen Breen	Voorzitter
	Ronald Ganzeboom	
	<i>Vacature</i>	

2. Kenmerken pensioenfonds en deelnemersbestand

Kenmerken pensioenfonds

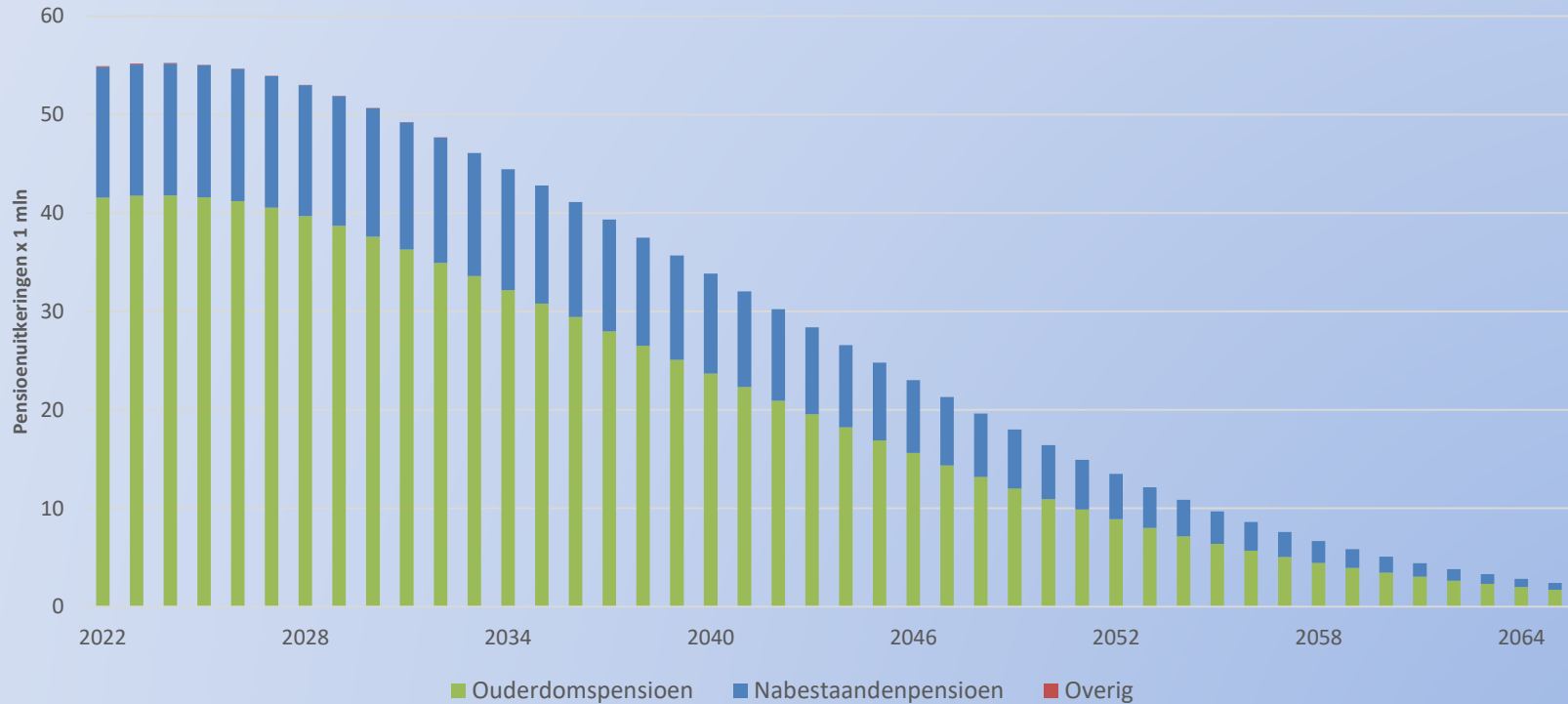
- Pensioenfonds Campina is een gesloten fonds:
 - vanaf 2009: regeling gesloten voor nieuwe deelnemers/toetreders
 - vanaf 2015: geen nieuwe pensioenopbouw voor medewerkers van (Friesland)Campina
- Het aantal deelnemers neemt geleidelijk af. In 2022 daalde het aantal deelnemers met 370
- De gemiddelde leeftijd neemt toe. Eind 2022 is de gemiddelde leeftijd 70,2 jaar (2021: 69,3 jaar)
- Verhouding mannen / vrouwen: 66,8% / 33,2%
- Pensioenfonds Campina is een vergrijsd pensioenfonds

Opbouw deelnemersbestand

Verloop pensioenuitkeringen

- Voorspelbare pensioenuitkeringen
- Stabiel verloop van de pensioenuitkeringen tot 2029

3. Ontwikkeling financiële positie en beleggingen

2022: een lastig jaar voor beleggingen

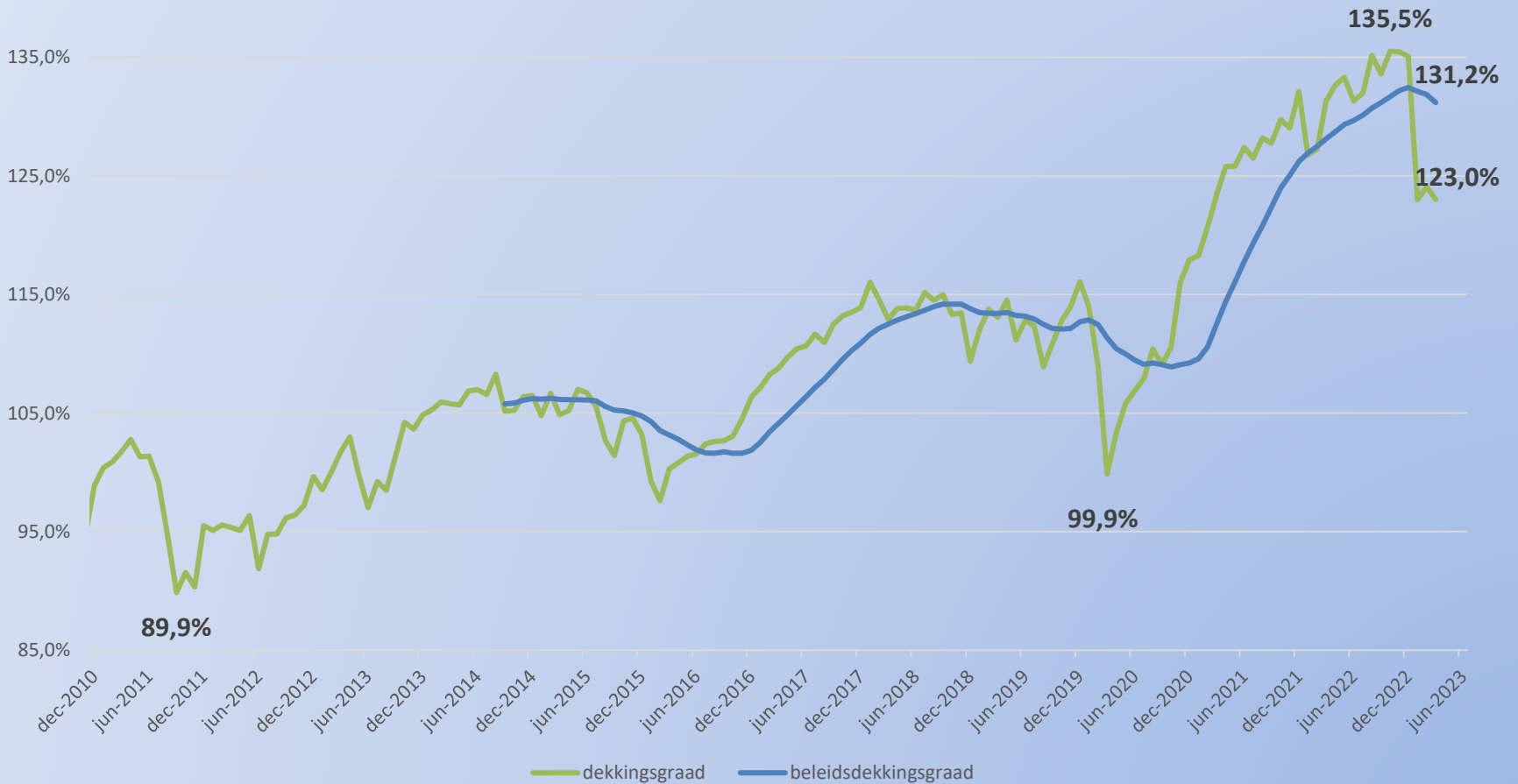
- Het afgelopen jaar was in financieel opzicht erg lastig
- Door de oorlog Rusland-Oekraïne stegen olie- en gasprijzen en werden dagelijkse boodschappen fors duurder
- De centrale banken hebben ingegrepen om de inflatie in te dammen
- Door de gestegen rente daalden aandelen, obligaties en vastgoed
- Pluspunt: door de rentestijging dalen de pensioenverplichtingen

Beleggingen: -20,7%

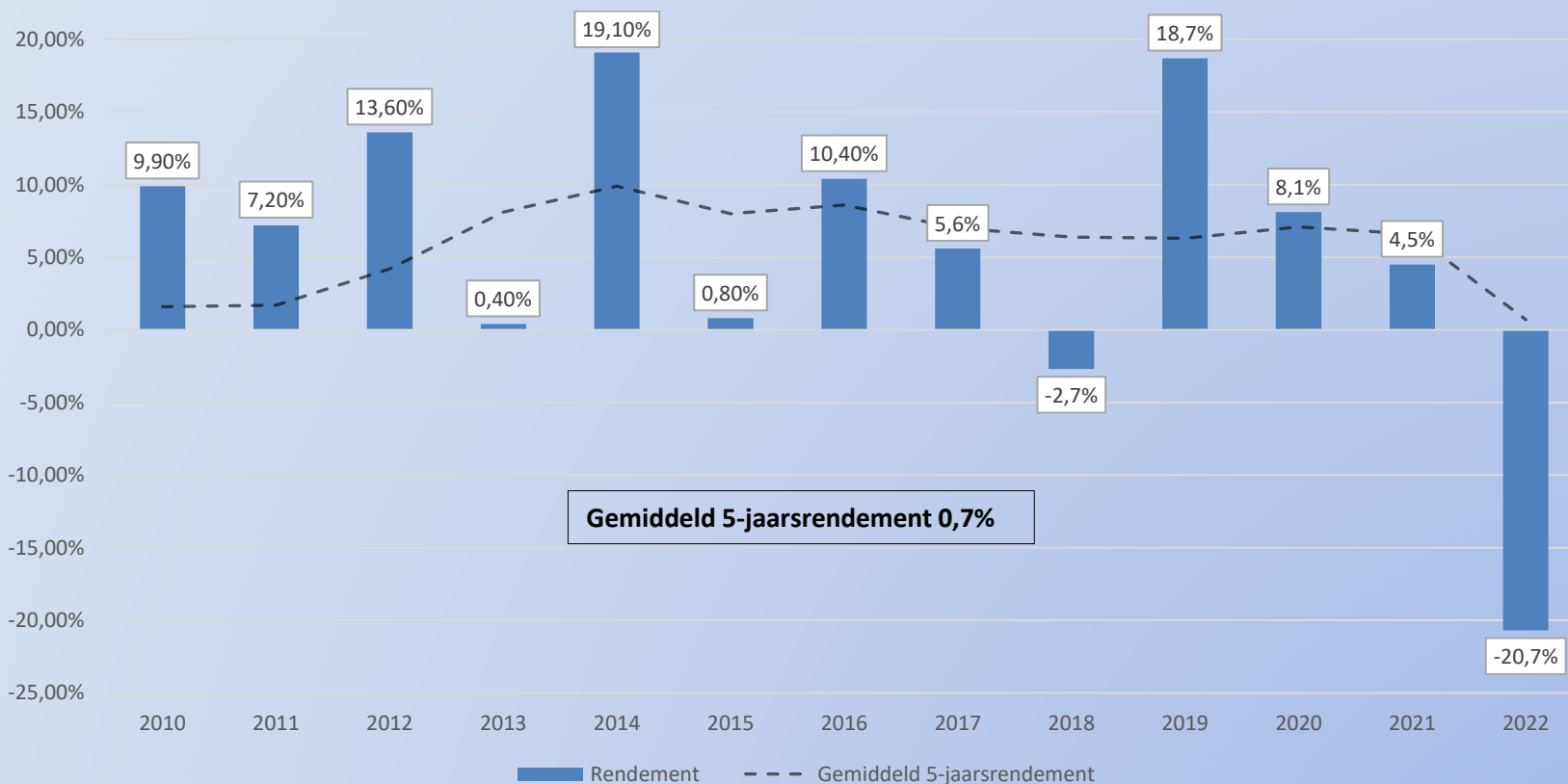
Pensioenverplichtingen: -25,6%

- Per saldo: stijging van de dekkingsgraad naar 135,1% eind 2022

Dekkingsgraad 2010-2023

Langjarig beleggingsrendement

€ in miljoen	2018	2019	2020	2021	2022
Beleggingen	€ 1.363	€ 1.579	€ 1.643	€ 1.643	€ 1.327
Uitkeringen	€ 54	€ 54	€ 54	€ 54	€ 55

MVB-beleid

- Visie bestuur: maatschappelijk en verantwoord beleggen (MVB) is onderdeel van de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds
- Toepassing van verantwoord beleggen draagt op lange termijn neutraal tot positief bij aan risico/rendementsprofiel
- Geselecteerde duurzaamheidsthema's en aandachtsgebieden:
 1. Klimaatverandering: vermindering broeikasgasintensiteit (CO₂)
 2. Verantwoorde consumptie en productie
 3. Economische groei en waardig werk voor iedereen
 4. Goed ondernemingsbestuur

MVB-beleid: uitsluitingen van beleggingen

- Pensioenfonds Campina belegt niet in bepaalde landen en sectoren
- Er zijn 13 landen uitgesloten:
Centraal Afrikaanse Republiek, Iran, Libië, Myanmar, Noord Korea, Rusland, Soedan, Somalië, Syrië, Venezuela, Wit Rusland, Zimbabwe, Zuid Soedan
- Welke sectoren zijn uitgesloten:
 - *controversiële wapens: mijnen, vuurwapens voor civiel gebruik, clustermunitie, biologische- en chemische wapens*
 - *tabak*
 - *mijnbouw: thermische kolenwinning, steenkoolopwekking, winning teeroliezanden, olie en gaswinning in Arctisch gebied*
 - *niet-duurzame palmolieproductie*

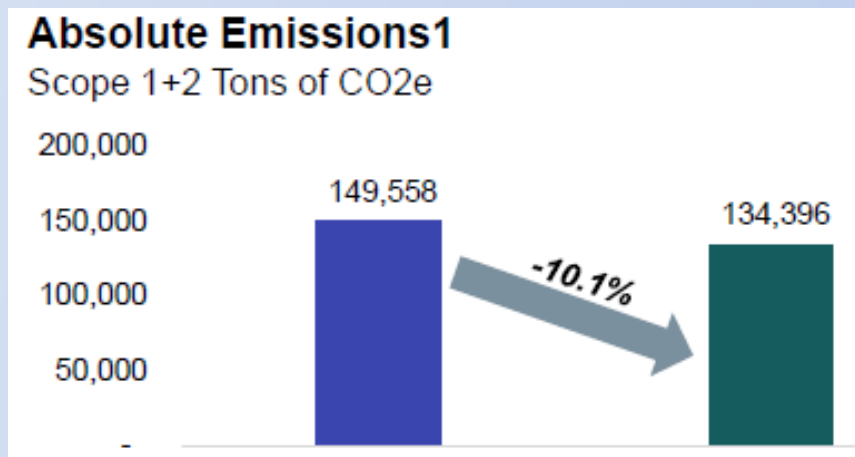
MVB-beleid: realisatie in 2022 (1)

In 2022 zijn enige beleggingsmandaten aangepast:

- Aanpassing van wereldwijde aandelenmandaat: focus op terugdringen broeikasgasintensiteit (CO₂)
- Alle uitsluitingen toepassen op directe mandaten
- Selecteren van beleggingsfondsen met soortgelijke MVB-criteria (veelal artikel 8 SFDR-fondsen)
- Staatsobligaties: opnemen van 'green and social bonds', waarmee investeringen in duurzaamheid en sociale projecten worden verricht

MVB-beleed: realisatie in 2022 (2)

- MSCI verzamelt CO₂-data van >300.000 effecten
- Door middel van een 'doorkijk' wordt de CO₂-impact van alle aandelen en obligaties in onze beleggingsportefeuille opgeteld

- In 2022 is absolute CO₂ uitstoot met 10,1% gedaald
- Beleggingen die MVB-promoten (artikel 8 SFDR): 53% eind 2022
- In 2023 wordt een verdere verbetering van de impact voorzien

4. Juridische procedure (Stand van zaken)

Juridische procedure: update

- Wegens opzegging van de uitvoeringsovereenkomst in 2015 heeft het pensioenfonds met de werkgever overleg gevoerd over een redelijke (schade)vergoeding voor de financiële gevolgen
- Aan Achmea-Avéro heeft FrieslandCampina wel een ruime vergoeding betaald om indexaties op peil te houden
- Door het pensioenfonds is een rechtszaak gestart. In hoger beroep is het pensioenfonds door het Gerechtshof in het gelijk gesteld
- De Hoge Raad heeft de uitspraak van het Gerechtshof in stand gelaten en is dus definitief
- In februari 2023 is de kantonrechter gevraagd de vergoeding te bepalen die de werkgever aan het pensioenfonds is verschuldigd

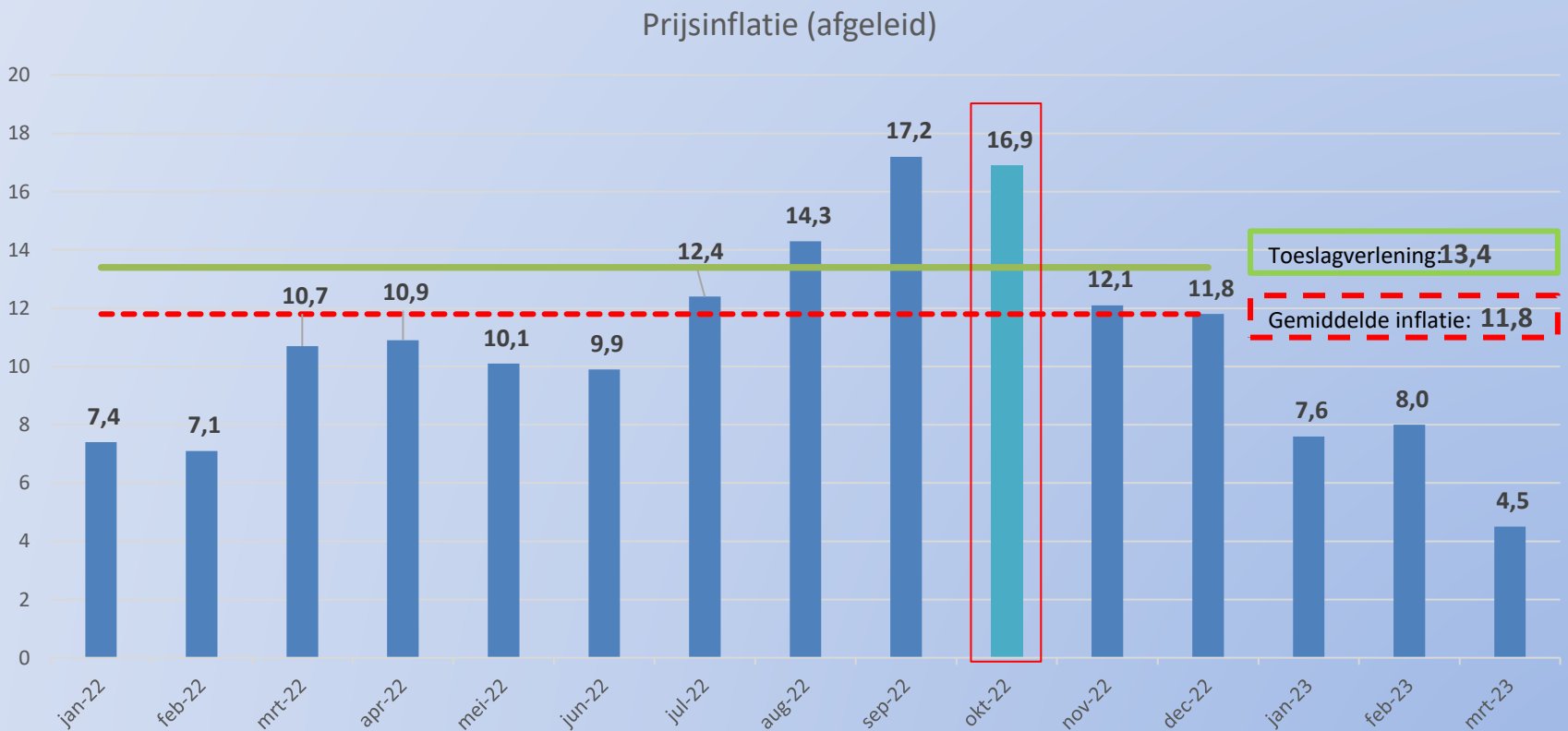
5. Prijsinflatie en toeslagen

Toeslagverlening

- Meetperiode toeslagverlening: november t/m oktober vorig jaar
 - wij kijken dus achterom !
 - verhoging per 1 januari
- Bij een beleidsdekkingsgraad $> 110\%$ mogen we indexeren mits '... toekomstbestendig ...'
- Jaarlijks wordt de beschikbare ruimte berekend voor toeslagverlening (= indexatie)
- Per 31 december 2022 was de ruimte voor toeslagverlening 98%
- 80% van de ruimte voor toeslagverlening is gebruikt
- Het bestuur vindt het behoud van een goede, stabiele financiële positie belangrijk om ook volgend jaar weer een verhoging te geven

Prijsinflatie

- In 2022 is de prijsinflatie opgelopen door hoge energieprijzen en gestegen voedselprijzen.

6. Wet toekomst pensioenen en toekomstvisie

Status nieuw wetsvoorstel

- Het 'Wetsvoorstel toekomst pensioenen' is eind 2022 door de Tweede Kamer goedgekeurd
- Het wetsvoorstel wordt nu behandeld in Eerste Kamer. Er zijn 550 vragen gesteld aan de Minister!
- Naar verwachting eind juni 2023 goedkeuring nieuwe wet
- Invoering ('invaren') per 1 januari 2027
 - Invaren betekent omzetten van huidige pensioenaanspraken naar het nieuwe contract binnen het pensioenfonds
 - Ingewikkelde compensatieregels voor verschillende leeftijdscohorten

Wet toekomst pensioenen (1)

- Het initiatief voor invaren ligt bij sociale partners (werkgever én vakbonden)
- In de Pensioen CAO is bepaald dat pensioenen van BP Zuivel worden ingevaren. Sociale partners hebben nog geen keuze gemaakt voor (1) solidaire of (2) flexibele premieovereenkomst
- Sociale partners moeten een transitieplan opstellen en voorleggen aan het pensioenfonds.
- Nog geen initiatief voor transitieplan van FrieslandCampina voor Pensioenfonds Campina
- Pensioenfonds Campina beoordeelt uitvoering van een eventuele transitieplan. Het bestuur betreft daarbij alle belangrijke stakeholders:
 - Sociale partners
 - VGC
 - Intern toezicht (verantwoordingsorgaan en raad van toezicht)

Wet toekomst pensioenen (2)

- Invaren is een complexe operatie met ingewikkelde rekenregels
- De 'pensioenpot' wordt door invaren niet groter, maar het vermogen wordt anders verdeeld
- Er kan eerder (bij DG = 105%) worden geïndexeerd
..... maar kans op korten is ook groter
- In nieuwe stelsel liggen beleggingsrisico's expliciet bij de deelnemers
- De nieuwe wet schrijft ook nieuwe buffers voor:
 - solidariteits- en risicodelingsbuffers
 - minimaal eigen vermogen
 - compensatiedepot
 - operationele reserve

Wet toekomst pensioenen (3)

- De nieuwe wet is (nog) niet helder voor gesloten pensioenfondsen
- Huidige werknemers in het pensioenfonds bouwen ook pensioen op bij Aegon (= onvoorwaardelijke indexatie) en BP Zuivel
- Extra complexiteit bij herverdeling: de effecten van de opgebouwde pensioenen van werknemers bij Aegon op het pensioenresultaat bij Pensioenfonds Campina zijn onbekend
- Invaren is niet voorzien vóór 2027

Toekomstscenario's (1)

- Wet toekomst pensioenen kan niet los worden gezien van de toekomst van een zelfstandig pensioenfonds
- Ook pensioenfondsen hebben niet het 'eeuwige leven'
- Gesloten pensioenfondsen hebben geen nieuwe premie-inkomsten
 - beleggingsopbrengsten zijn enige bron van inkomsten
- Op langere termijn zijn gesloten pensioenfondsen kwetsbaar door krimp van het deelnemersbestand
 - gemiddelde kosten per deelnemer stijgt
 - bemensing diverse organen wordt moeilijker
- De juridische procedure tegen FrieslandCampina loopt nog

Toekomstscenario's (2)

- Het bestuur onderzoekt toekomstscenario's met externe deskundige Sprenkels
- Naar verwachting komt het pensioenfonds de komende 5 jaar niet in een situatie van 'gedwongen omvorming' naar ander model
- Vraag: hoe lang nog zelfstandig in relatie Wet toekomst pensioenen
- Op langere termijn zijn er goede alternatieven:
 - overdracht pensioenen naar Algemeen Pensioenfonds (APF)
 - overdracht van verplichtingen aan een levensverzekeraar
 - samenwerking met andere pensioenfondsen

Follow-up

- Het bestuur volgt de ontwikkelingen in Den Haag op de voet
- Zorgvuldigheid gaat boven snelheid
- Open dialoog met sociale partners, VGC en intern toezicht
- Wij houden u op de hoogte via nieuwsbrief, website en VGC-ledenvergaderingen

Samenvatting: aandachtspunten 2023

- Continueren beleid gericht op maximaliseren van toeslagverlening en goede dekkingsgraad
- Onderzoek toekomstscenario's
- Wet toekomst pensioenen
- Rechtszaak

Wilt u nog iets vragen?